

Bérmunkák levétel el nem fogadtatnak.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hártya, vagy
vidéken postán küldve:
Egyes évre 7 forint kr
Félévre 3 " 50 "
Három évre 18 " 75 "
Külföldre egész évre 20 frank.

Egyes évre 12 kr.; a kapható
a Kádiorbánál és a Gross Gusztáv
boltoknál keltetve.

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassómezei választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek
hivatalos közlönye.

Hirdetések felvételének a kiadó-
hivatalban.

Hirdetések díja:

4 hasznos gimnázium-vagy
annak helye 6 kr. Nagybörze és
előzetes hirdetésekkel kedvez-
mény. Minden egyéb hirdeté-
snek külön megkötés és
bonyolultsági díjtétel.

Nyitott közleményekre 10 kr.

Hirdetést és Nyitott díjat
előre fizetendő.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztési iroda

Brassó, Kolosfürdő-utca 26. szám alatt.

hova a lap szelvény részét illető közlemények intézendők.

Feladó szerkesztő:

Dr. VYSSZAKS ZSÓFIA.

Kézírtat vissza nem adnak.

A lap kiadó-hivatala:

Brassó, Kolosfürdő-utca 26. sz. n.

Idő küldendő az előfizetési pénzek és hirdetések díjait.

Egyházi politika.

Nagyon jelentősnek azok az események, melyekkel Vaszary hercegprímás a nyilvánosság elé lépett.

Igen őszintén nyilatkozott az állam és egyház közt viszonyáról s az erre vonatkozó fejtegetéseivel annál döbbentebben kell, hogy érdekeljenek benátnok, mert hisz az ő nézetei mérvadóak az utra s módra, hogy egyházi részen mint gondolkodnak a függő egyházpolitikai kérdések elintézésére.

Nos tehát, a ki az egyik vagy másik

reszt irányul elfogulást nélkül mérlegeli az új egyházfejlesztés szavait, annak lehetetlen más, mint koncessziós értelemet ki-magyarazni.

Midőn a hercegprímás egyrészt a lelkiismereti ügyekben csalhatatlanok pápa

hisz és engedelmis fűsáv vagy magát, másrészt a királynak tett esküjére hivatkozik, mely arra kötelezi őt, hogy „az állam és egyház közt helyreállítsa és fenntartsa a békés és szelvény viszonyt”; midőn továbbá nyilatkozik bejává, hogy ezt őp oly szük-ségességek tartja az egyház, mint az állam érdekében: akkor ezt a kijelentést lehetetlen másétni magyarázni, mint hogy az új primást azon óhaj lelkesíti, hogy szám-uzza a konfliktust, mely jelenleg az állam-hatalom és katolikus egyház közt létezik Magyarországon.

Reánk nézve merőben érthetetlen, hogy bizonyos tendenciák, melyek persze természet-ügyesültek azt a nemzeti élet egyet-értő összműködésére utalt tényezők köleso-

nós igazgatást, mint lehetnek oly elvártaknak, hogy a hercegprímás szavait egy inter-pretációk, mintha nem a békét hirdetnének azok, hanem a további harcort. Hisz oly világossággal, mely egyé klasszikus min-tára emlékeztet, szól a hercegprímás az elleuköz irány mellett.

Emlékeztet arra, hogy az engedelme-ségnek és a hűségnek két esküjét lehet le-menni: az egyiket a pápának a másikat, a királynak.

Azzal a nyitlan kifejtéssel szándékkal tehát ő ezt, hogy megértése, miszerint ő nemcsak lehetőségeit tartja, hogy egyen-loben megfelnél lehet mind a két es-kuhik, hanem erre kötelesség is tekintti magát.

Hogy az ekekezreáltséi egyben fontos véleménykülönbségek vannak az egyház és állam közt, azt tudja a hercegprímás; és ha mégis két esküjére hivatkozik, ha-tározottan kijelenti, hogy az egyháznak s az államnak is érdekében van a békés szelvény viszony helyreállítása: nem kell-e feltételeznünk azt, hogy ő már előre meg-szerzte a bizonyosságot, hogy az egynek békés elintézése, egy kis jóákarat mellett, mindkét részen lehetséges?

Azt az esetet, hogy az állam és az egyház közt megzavartathatik az őszhang, ha feltételezünk is, kifejezetten tekintetbe vette a hercegprímás beszéde, azon hoz-záadásával, hogy ily esetben mindent elő-vetett az előforduló ellentétek kiegyenlítése végett.

Ime, ez az eset fenforog az ekekezre-altséi konfliktusban. És nem logikai kény-szerűséggel következnek ebből, hogy a magyar katolikus egyház felvilágosodott feje, megemlékezve mind a két esküjéről, most legzetsebb s legárságosabb kötelessé-gének tartja, békét szerezni a két tényező közt, melyek mindengyikek egyforma en-gedelmeiséget, egyforma hűséget eskü-döz?

Valóban, csak azok, kikben a pártszenvedély ellopította az okosság hangját, olvashatnak ki Vaszary hercegprímás be-széddől mást, mint békészeretést. Az nem episzopusz militans, a ki ugyebár, mint a hercegprímás beszédt a katolikus köröz intézett beszédében. Nem harcgyávát lá-talunk az ő szavai, hanem az a szízlár elhatározás van benneik kifejezve, hogy koncessziós közbőlésből által vége vettes-sék az állami és egyházi hatalom közti áldatlan viszonyokat.

Ség harmónia hangzik keresztül a hercegprímás szavain: az egyházi bíróság szöveghangja a hazafis érzéssel. És igaz apostoli szövegének terjeszté azt fényt éven egész kinyilatkoztatás felett.

Lekezesedő beszéti Vaszary herceg-prímás a feladatokról, melyeket a haza-szeretet ró rá, — mint lehetnének több örömet a viszállyban, melyről ő maga mond-já, hogy azok csak végrezés károkot okoz-hatnak az államnak.

Egyháznak szent ügyi iránti odaasá-sát is hangsúlyozza, — mint akaratát a

tehát oly harcra folytatást, melyről maga elismeri, hogy belőle mi jó sem eredhet az egyház számára?

Meggyőződéseinket ama meggyőződésünk kifejezésével végezzük, hogy az új herceg-prímás a béke embere; mint hazafi sokkal lelkesebb, mint pap sokkal hűbbibb, hogy sem teljes erejével ne törekedjen arra, hogy állam és egyház imitt közebb viszony-ba lépjenek egymással.

P. C.

Belföld.

Tehát még a nemzeti párti hazafis kiárasztás szerint történt: volt nagyvárosba hadigyi titkár a magyar delvidi hadigyi állományban. Hogy okvetetlen szökésbe volt-e, azt őp most jöttünk ki a nyilván-kozott tenni, melyek nem tévesztik el hának körvonalai: a legkedvezőbb benyomást. Midőn bár Buzsák feljebb mentek, hogy-lak Rakovsky állást eladának Magyar-ország közjogi állására és a hadseregben ezt illetőleg utraköli foglalkozások vonatkozó vilákos és korábbi foglalkozásaihoz, hogy a saját, egyéni mindeztől annak örvendősebből virmányát fogja adozni: minthogy máltán el lehet rajni, hogy hadigyi titkár meg fogja látni, hogy az esküjének, hogy a saját, egyéni nézetével is tökéletesen egyetű nézeteket, teljes érvényt szerezzen a közös hadsereg tisztikarának körében. Megnyugtató fog kel-teni a hadigymintintóval az eszélyes új szabályozásra vonatkozó ígérete is.

Az utolsó népszámlálás eredményét a magy-ar, elem első terjesztés nyilvánosságú Sét. István bíróalomban; és ha most az ezred-nyelv új szabályozása a közös hadseregben e népszámlálás eredmény alapján történik

TÁRSZ.

A kommunizmus világából.

(Viaszt)

— A „Brassó” szerkesztő irodájában —

A híjús-mi is térdén felel őt, az égből pedig teljességgel sűrűs sűrű teljességgel. Saito meg lehetett érzni néhéz nemek. Csupa hó az egész menyből, csupa kemény, csillogó hóhépele a levegő.

Ha esig nem élt őt eszének, a putri ab-lakolt is eloldott, és egy kis napvilágért la-patolt kell majd küdeni. Deréki a földbe épít-telt félbegrázott boltozat az egész ház. Alakú-lakú huzta annak rézút rézút rézút. A világosság meggyengült és őt rá-jött, csak az eszénv s a híg mál fűthetna le rajtuk kényelmesen, ha nál az üvegablakok valaminek kinyitnak. Hanem a beárazosony takarékoskodó a melegségre, s a tödése is, az létezés megkínázása a saranyu, dohos, néhéz szobalevegő. Megszáradt gyökereken és a szegélyszegélyeken tudatában olasz szög-ű annak az őr szökésnek, hogy a maga szobasarkait szeltesse. Valószínű is, Csir-akné ne kívánja meg a friss levegőt, s a hi-róm asszony jó egyetértésben őr közös szobájának melegt. A negyedik szobasarko-ak az uszág nem kártyázótársait sekk, a boglyás kályhának került ott helye. Az irók ur, az „ifjú” szög, annál tedfűt, hogy a kályha bizik, mert soká szörnek, mozognak, hanem szűt meg, és az asszonyok is, az ispa is töd-jén, hogy elegendő hely marad a szobában.

Csak tiszteleg személynök lakása s a szoba s ha az emberek egyetbe a hetség sorok-ból, egy-egy tödör valamivel több jut a levegőből. Az emberek kölömben is csak há-lára jönnék hán, napközben munkán vannak, az asszonyok közül pedig mindig egyiket má-siknak a napjuk ledolgozására rendelt be vagy az uszág, vagy az ispa.

A lapotól hódára percrent-percre szük-ből lesz: gyengyök, homályosabb lesz a világosság. Az új ispaán kormányzás szög-ro-ból, az emberek nem lohatnak olajat az itallé-méséből. Péntézt kellett volna renni, de ki vége? Velelelnek azt mondják, hogy nekik nem kell világosság. Csirjakék is a lehetnek néhéz. Hátsón pedig nem mar-már több szögafolyó rossz vinni a boltha, mert az az uszág meggyengültte őt. A szoba lassan-lassan szörnekbe kerül, a vala-mennyen a könyháza a szörnekben. Ninesen ab-lak, hanem a felárt ott áll, világosság ott talál. A tüzhegy kőpöttől áll, főleg kormos boltozat körül, s a bolt falait csak szörök-pöttyök lát. A kényimen beestől his elváltat a melegtől a lecsorogó s gömbölyű fakete fa-lakon. A park, a kő is lecsorogott rajnik, s a szörök könyha olaja, mishta temérdek pórnálál iradna.

A könyhának ma nagy napja van. Húst főznek benne. Az ispa megért, hogy a vakarásban ispa mértéket. Még előzet birkát vagdalták. Csak felváltatják, s a husok meg-megszáradnak. A bus árt meg lecsorog a kon-venenciából. Most úgy so tudna sekk késpén-zen megvárítani. Az egész udvaron nines őt hatonji péz s már a következő förtályra

járó mégy történetnek jászvérést is kivette a család. A sok vársz elemesté egyet vagy-onat. Csizma is, kalap is sokba kerülnek, a konvenenciá gabonát pedig nagyon olcsón vásárolják azsa a kerekeltől. A negyed vé-gén a nagy udvaron: nines egy garasnyi péz sem.

Az ispaának ma rossz kedre van. Ma csak az ifjú tréid az asszonyokkal. Vihogva ha-lalják a szavait, s elmulatnak vastos be-szédől jól esik nekik, hogy asszonyokkal ki-tinktől őnk nem csak szögölő eszölének. A fűrészelésről sohase tréfalnak, csak a fűhe-réppel bizalmukból az urfi is, néha az ispa is.

— No, Nagy Erzsák, urfi, ma te kapod a Majoros Mártha rézét. Már hogy a birká-ból, nem abból a másból, a melyből tud-nom, hogy jók szeretnek.

Major Erzsák is nevetett s a többi asszony is.

Majoros Mártha a kasszár urhoz járt takarítani, mikor a kasszárné Fűrészt ment. Marának nemcsak a birkából esett nagyobb, jobb rézét. Másban is kerektezt nek, a nap-jait sem kellett mind ledolgoznia, szűkös s kellett felvenni.

— Lá-m, ifjú, megint Nagy Erzsák, multkor is neki adott, most is neki mért.

Valóbn Mártha az egyetlen, a ki bátrán kifejezte a főháztartást, pedig ő is tudja, más is, hogy Nagy Erzsákak esett kedve-zen, mert ő meg az ifjúnak takarit. Való-ban má révéneke s az irgység is bántja, a mért ő már nem lehet takarított, de még a főháztartást is sajátja Erzsákotál.

ispaán rámondott Valóbn Fűrészt, hogy fogja be a saját. Aztán, az irókra formát, a mért Majoros Márthát nem tud megnyu-godni.

A majoroné úgy is elég szörködő okoz a gazdaságban. Most is, hogy halálán van, a plebánus urát kívánja. A kasszár ur nagyon magyargadós érte, ha az ispaán nem kü-dene hozzá a rézét, hogy az őr azt az irók-akból kúldhette volna, de az őrgyökébenél a maga lóval kellett a szoba fogatnia. Mintha a tisztí lóvalnak egyebb dolguk so-volta, mint hogy a Majoros Mártha lóki dű-vösséget hordják.

Az ispaán főfőrdönésit megakasztja Hálaeek Márta. Lélekzavarba futott a vas-kamrába.

— Erzsák néne, ha Jóska a bolondját járja!

— Hadd járja, ha jobb dolgot nem tudja!

— De néne, a mi Pistának is úgy tett, mikor meghalt: a vánkost tégezt, abaját, azt mondja, hogy a vörös embert látja.

Az irók rászólt Tűt Erzsákra:

— Menj át a gyermekbaba, hogy az isten sosem adna még boldót!

Mikor Erzsák látta, Jóska nem a boe lóval járta, hanem a vörös a vörös lóval jő-zett, csak néha horgított meg egyet. Pedeleen fekvett a bolondban; vánk, takaró a földön fekvett.

Az ispaán főfűrészt szólott lezárta ajkú-lakról az oldassák, szűva az istentelen tol-

